

446

STOCKHOLMS
STADS BIBLIOTEK

Tidn.

+

Tidskr.

23

- 37 km Carl Stalpin
38 2 1/2 83 Stalpin ka Fr
39 2 1/2 - Ag Nordström
40 2 1/2 Ag Nordström

Jacob Håhr

Se m 45 den 3/4 förnt

Ornat peng efter 156. Se den fulla m 357 - 509,600

6

9 one of *A. Smidgana* after *concolor* *Swainson*

11, 12 *Mina mykalis*

17 *Talor Publicola*

20 *one of the Jyller*

23 *Veljevandit (Th?)*

38

42

48 *Baudus tomus*

51 *Ensligterlin poms*

58

59

63

74

93.94

Dag - Bladet:
Wälsignade Tryck - Friheten.
Tredje Skäcken,
N:o 1 och 2.

Stockholm den 21 October 1782.

Utgifwaren hållar Prænumeranter och Köpare.

Om Herrskapet påminner sig, så annonserade jag at den redan slutade Andra Skäcken af mit Wälsignade Arbete skulle börjas den 20 Febr. i år — Tusendtals Prænumererade til den dagen, men sjelf bedragen af en sjukdom som utan Prænumeration infant sig, bedrog jag hela tusendtalet på 7 dagar — N:o 1 utkom ej förån efteråt eller d. 27 Februarii.

Nu åter, har jag Annoncerat at den 3:dje Wälsignade Skäcken skulle öppnas den 1 November*), och knapt har et dussintals Prænumeranter ännu hazarderat sin Riksdaler — må gjort.

Jag slitna wägen går för at ej wille wandra

Och den mig sedt en dag har sedt mig alla andra,

eller som är det samma, jag är nu frisk, och jag skal narra hela dussintalet på 10 dagar NB. för den utlofwade tiden — — — — — Om det annars kan kallas narra, at bladet tar sit inträde med et bref, intet ifrån en Gunstling til sin asgud, intet ifrån en Poët til sin Mæcenat, intet ifrån en Slaf til Despoten, ännu mindre ifrån en narr til sin sköna, utan ifrån Brutus til Cicero — hwilka wördnadswärda Romerska namn! och som knapt detta tidehwarf är wärdigt at känna.

Det är en öfversättning Mina Läsare! som är insend, och originalet har alltid warit acktadt som et af de kostbaraste öfwerleswor och bewis af den gamla Bitterhets smaken förenad med et högt och ädelt

*) Se N:o 27. And. Skäck.

Ädelt tankefätt. I wältaligheten blir det på original-språket alltid et mästestycke och hwarje rad förädder en ren, oföfträd och Romersk Sjal — Brevet är skrifwit året efter Cæsars död wid den tiden, då Antonius öfwerwans af den unga Octavius Augustus wid Modena år efter Roms anläggning 710 — Det är en Lecture för den nu warande fria Swånska generation styrd af *FORSNA MEDBOR- GARNEN*.

Dens namn må ewigt mörker tjömma
Som född i Swerje wägar glömma
Sig wara född at lefwa fri.

Brutus hållar Cicero.

„ Du har skrifwit til Octavius. Uti detta bref är något, som angår mig, och hvars innehåll jag fått weta af Atticus. Jag har läst det. I all den tilgifsvenhet du bewisar mig, i all den del du tager i mit öde, är ingen ting som kan smickra eller förbjda mig. Jag är sannerligen owan derwid at du skal förswara min wärdighet. Och just dessa rader af ditt bref hafwa wäckt hos mig den smärtefullaste känsla. Du afslägger hos Octavius tackfågelse för dess nåd emot Samhället, och det med så öfwerföddig underdånighet, (skal jag säga det? jag blyges öfwer den Sinnes ställning i hwilken Lyckan satt dig; likwål måste jag säga det;) Du ber honom för mit lif, på et så lågt och trålagtigt sätt, med så förnedrande ordalag, at du synes på det tydeligaste gifwa tillkänna det Tyranniet icke är uphäfwit, och at wi blott ombytt Personen — mit lif! och skulle wäl någon dödd up-tänkas mera fastlig mera plågande än at så dyrt köpa det? Granska dina uttryck och wäga sedan neka at de tilhöra en Slaf som på sit wis bönfaller hos en Tyran? Det är, säger du allenast en nåd, en enda nåd som du begår, och som bör förmodas af honom: at Han skonar de Medborgares lif som gjort sig wärda det Romerska Solkets wördnad. Det wil säga det samma, at så framt Han här-til icke gifwer et nådigt bifall, är wår dödsdom skrifwen, men at icke lefwa, är wida önskeligare än at tacka honom för sit lif. Jag har ännu den tilförsikt til Gudarne, at de icke kunna så grymt hata
Ro-

Romeriska Folket, at man nödgas tigga Octavius för en enda medborgare, ännu mindre för dem som äro werldenes befriare. Wet, at jag känner et nöje at uprepa denna dråpeliga äre-titel och särdeles för dem som låtsä wara okunniga om det de kunna befara och det de kunna begära. Cicero! Du årkänner Octavius äga en så stor magt och du är des wän! Du säger ju: du är min, och för at se mig i Rom, så wil du skaffa mig uti et barns ynnest? Och hwarsföre tacka honom då du tror det wara en nödwändighet begära mit lifs frälsning som en nåd? Hwad tack är man wäl Honom skyldig för det han ålskat sig sjelf så mycket, at han är i Antonii ställning; eller monne det är hederligare begära nåd af Octavius? Är det Tyranniets förstörare, eller des tilträdare och arftagare, som det anstår blifwa ombuden låta de medborgare lefwa, hwars lif warit helgadt åt Samhället? Denna swagheten är ordsaken at wi mistrosta om oss sjelfwa, och hwilken jag förebrår så wäl alla de öfriga som Dig, det är hon som upeldat Cæsars medfödda regeringslystna och åtra hos Antonius at uptaga des ställe; henne har Octavius at tacka för den högd til hwilken han lär hafwa upstigit, då Du tror man bdr underdånigast bönfalla hos den, (hwars ålder ännu knapt medfdr den rättigheten at kallas menniska) om sådane menniskors lif som wårt, af wår årfarenhet, af wårt tankesätt, ja, du tyckes låta förstå at min enda räddning bdr sökas i denna ynglingens nåd: Om wårt Hjerta årinrade oss at wi äro Romare, alldrig skulle wi förnedra oss, alldrig skulle wi se de segaste, lågaste menniskor äga mera mod at undertrycka oss, än wi at förswara oss? wår håg at uplysta oss skulle då öfwerwåga deras at trampa oss, och Antonius skulle lika så litet åstunda blifwa Cæsars Efterträdare som at deltaga uti Des sista öde. Dul som warit Borgmästare, som straffat Catilinas Statsbrott, (hwilket, så framt jag skal tro en oroande aning, icke upstutit wår undergång utan på obetydelig tid) huru kan du åskåda ditt förra werk, din fordnas heder, och gilla den nu warande ställning? eller åtminstone tåla allt med en fogelighet som nästan bewisar Ditt samtycke? — Hwarifrån hatet til Antonius? War det icke derföre, at han hade samma begärrelser, samma åsikter som den unga Octavius nu wisar? War icke ordsaken den, at han wille wi skulle begära listwet såsom en skänk

ifrån

ifrån Des hand? at de, hwilka han war skyldig friheten endast skulle hafwa et trålagtigt benådadt lif, och at des wilja blef Samhällets lagar? Ditt råd war ju gripa til wapen för at hindra honom regera: war det wäl i upsat bedja en annan åtaga sig mödan intaga des rum? at anse Rom såsom sit Fädernes-ars, och des Borgare såsom sine trålar? Hela vårt oenighets ämne har således varit angående olika slags tråldom, och icke angående sjelfwa tråldomen. Men i detta fall war Antonius lika så stickelig Herre som någon annan: under honom war icke allenast wår belågenhet dragelig, utan wi hade äfwen deltagit i des wälde, wålgärningar och heders-betygelsor; ty hwad skulle han nekät dem, hwilkas lydriad war största stödet för des magt? Men wi hafwa hållit dygden och friheten öfwer allt wårde; ja, nu för tiden, hwad borde man icke tro at detta barnet, som sjelfwa Cæsars namn synes uphitta emot Cæsars mördare, wågade för enwåldet, i fall också fråga blefwe at bortfålja oss, som Slafwar. Wår håg leker ju endast på at lefwa, wara rika och betydande män emot slafwar under oss.

Til och med, låt Cæsars dödd wara utan påföljd; låt wara, at den glädje wi kände, då han mördades wore falsk, så wida den ej gjorde oss mera fria; ja hela werlden må öfwergifwa och förglömma oss, Gudarna kunna taga allt af mig: men aldrig skal det ötade beslutet utlöckna at neka den af mig mördade Cæsars arfwinge hwad jag aldrig tillåtit Cæsar sjelf, icke en gång skulle jag tillstådja at min egen Fader, om han lefde, wore öfwer Lagar och Rådet — Kan Du tro Romare fria, då jag för at komma til Rom skal hafwa Octavii tillstånd? Hwad! Du anhåller hos honom om wår wålfård; men fordras härtil icke mer än lifwet? Kan man wäl åga lifwet utan at frihet och heder dermed förenas? Wara innom Roms murar, är det efter din tanka at lefwa? Förändrar sjelfwa stället min belågenhet! Jag war dödd så länge Cæsar lefde, den tiden undantagande, då jag omgicks med de tankar at undanröddja honom; och blifwe hwad för ohyggeliga ställen som håldst där jag wistat; så tror jag mig ändå aldrig landsflyktig. Det är tråldom och förnedrande som i mit sinne göra mig landsflyktig mitt i Rom wid Kejsarens sida.

J hwad

Role

3 hwad mörker besinna wi och återigen! Hos Grekerna äro en Tyranners affbda dömd at omkomma med dem; och hos oss beder man på det slafagtigaste Tyrannen at skona Friherens försvarare, hennes fienders hämnare; hwad!—jag skulle kunna åstunda återse mit Fädernesland! och jag skulle få mig at tro det något Fäderneslands wære til, när Rom wägrar taga emot den friheten man tilbjuder henne, = = = = =

Anbefall mig icke mera uti din Herres gunst; och om jag är witsordswård, upwaktia honom hwarken för mig eller dig. Du sätter mycket wärde på de få ären du ännu kan hafwa öfriga, så framt du tror deras längd swarar emot mödan at förnedra sig i en tråls ställning. Desutom, akta dig, det dina så rättwist berömda och förut tagna steg emot Antonius icke må synas härstutna snarare af råddhoga, än leda sit ursprung från en Fri Medborgares grundsatser; Ty kan du finna behörigt och rätt at Octavius äger den magten blifwa ombuden för min skul, så följer, at du aldeles icke haft affky för Antonius på annan grund, än at han ej som Octavius warit din wån. Hwad de loford angår, du sölsar på honom för sin Regering, har jag ingen ting emot, allenast han inrättar den i affikt at endast förstöra Antonii wälde och icke för at uprätta sitt. Men då han sätter sig i den ställning at man får bönfalla honom, då du sjelf håller för at man kan medgifwa honom et sådant wälde; så bewiljas ju honom alt för stor belöning: han får då en rättighet som är Samhällets. Du besinnar icke: at (om Octavius förtjenar så många åter-tecken då han fört Krig emot Antonius) wi utom hwilka entwäldswäldet aldrig blifwit fullstörtat, då ej nånsin efter wår förtjenst kunna belönas, om man också i våra Personer förenade alla hederssysslor: men fruktan wärkar mera på de dödeliga än ärfånsla. Antonius lefwer färdig at strida; och hwad Cæsar angår, har man glömt, både hwad man kunnat och bordt göra.

Nu skal Octavii omdömmen öfwer oss vara det Romerska Folkets, och man sätter nog litet wärde på oss, då man kan anse en enda menniska såsom Domare öfwer wårt lif. Då jag är ålagd swara, får jag låta weta, mig vara skapad, icke allenast för at aldrig kunna bönfalla, utan äfwen at kuswa dem som begära at man skal så för-
rin

